

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**In hoc corpore continentur tripartite historie ex Socrate
Sozomeno et Theodorico in vnu[m] collecte et nuper de
greco in latinu[m] translate libri numero duodecim ...
Cassiodori senatoris iam ...**

Cassiodorus, Flavius Magnus Aurelius

Augustensis, [ca. 5.II.]1472

Capitula in librum Tercium eiusdem historie

[urn:nbn:de:bsz:31-323790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-323790)

exercitatore[m] pietatis simul et castitatis egregiū. Et ille quidem per trachias ad illirici deductus est ciuitatem. isti vero prius quide[m] pro eo ordinauerūt eulaliū, Quo tempore pauco uiuente; eusebiū palestinensem illic migrare uoluerūt; eoque fugiente mutatione[m] et simul imperatore prohibēte fecerūt eufroniū, Quo etiā anno et paucis mensib[us] in episcopatu defūcto. flacito illius eccl[esi]e tradidere pot[er]unt: ficutum. Isti uero oēs pestes arrij habuere celatam, Propterea nāq[ue] multi pie uiuentiū et sacerdotū et reliquor[um] eccl[esi]astica relinquentes collegia. apud semetipsos conueniebant. quos uniuersi eustachianos appellabāt. q[ui] post egressum illius seorsum congregabant. Porro mulier illa ter misera passione[m] crudelissimi languoris incurrens manifestauit insidias. et illam tragedie compositionem parit[er] enudauit nō duob[us] uel trib[us] sed multis ual[de] sacerdotib[us] qui concinnata uidebant insinuās. Nit enī pro pecunijs illam se facē presumpsisse calumniam; iurandū t[ame]n nō oīno fuisse falsū. q[ui] ille infans de quo iurauerat fili[us] erat cuiusda[m] eustachij noīe fabri ferrarij.

Nunc igitur in antiochia grauis se: Ca. xxv. Socrates, dicio in eustachij depositiōe surrexit, Et postea de episcopat[us] electione tantus ignis accensus est ut pene ciuitas uniuersa depiret in duas partes ip[s]o dissidēte. Et alijs quide[m] eusebiū palestine trās; ferri cōcedentib[us] in antiochiam; alijs autem studentibus ut reuerteretur eustachius, Erat enim in utraq[ue] parte et populus ciuitatis et militaris manus. et tanq[ua]m aduersus hostes ita cuncti cōmonebātur ut pene usq[ue] ad gladios peruenirēt. nisi de[us] et timor p[ro]p[ri]i cohiberet, Nam imperator suis epistolis sedicione[m] compescuit, Eusebi[us] autem palestine repudiauit, Quod ammiratus imperator scripsit ei p[ro]positum laudans eūq[ue] beatū uocans; et q[ui] non unius ciuitatis sed totius orbis potius digne decerneret ep[iscop]us, De cetero aut[em] p[er] annos octo dicitur antice[den]te eccl[esi]e vacasse sedem, Tarde uero studio inimiticorum nicene fidei ordinatur eufronius, His igitur in h[oc] sermōe iure contextis; tempus est ut sequentis libri ordiamur incipiū.

Historie tripertite
liber secund[us] explicat,

Capitula in librum Tercium eiusdem historie incipiunt feliciter.

Que conuersioe gentis indoz atq; persarum Ca. Primū
 Quomodo iudei xpianos accusauerit apud persas et qui vel Secundum
 quanti vel quibz modis passi sūt apud persas. Tercium.
 Ep̄la constantini ad persarū regē pro xpianis.
 De alexādzi pōrificis alexādrini sine et de iūcio p̄sulis arbanasij. iij.
 Que cont̄ arbanasū gesta sūt et quō refugit ad principem. v.
 Quomodo sit arrius ab exilio reuocatus et qualem libelluz dederit
 constantino et de fraudibus arrianorum. vi.
 Ep̄stola constantini euocantis ep̄scopos ut arbanasij causas ipse
 cognosceret. viij.
 Quia venientes ep̄scopi arrio fauētes arbanasio detraxerūt ita ut
 de exilio mitteretur. viij.
 Quomodo marcell⁹ aneyran⁹ deposit⁹ sit et de asterio sophista. ix.
 Quomodo arrius dū studeat ab alexandro constantinopoleos i com
 munionem suscipi sit extinctus. x.
 Quia prius arriani cū orthodoxis cōueniebāt atq; cōmunicabāt
 et de lege constantini qua iussit hereticorum oratoria ecclesias appel
 lari. Capitulum Vndecimū.
 Quomodo et ubi constantinus imperatores tres suos filios ordina
 uit Et percepto baptisate sit defunctus. Duodecimū.

Sozomenus

IN TEMPORIBZ RELIGIOSI PRINCIPIS CON
 stantini et indorum gentes et hiberorum xpiani dogmatis rudimēta
 susceperunt. Sed etiam armenios tūc primum audiui xpianos
 effectos. Aūt enī mitridatem regem tunc gentis illius ex quodam
 mirabili signo dei qd̄ circa eiz domuz euenit xpianum fuisse factum
 Et omnes simul eius dicioni subiectos vna p̄ceptioe iussisse ut si
 militer deo colla sūmitterent. Vnde et apud ceteros confines christi
 anum dogma transiuit et multitudine dilatātū est. Apud persas
 autem iniciū xpianitatis estimo hoc modo celebrātū. Dum quidaz
 eoz occasioe cōmercij ad ostroinos et ad armenios veniētes ut asso
 let sc̄tis illic colloquerent̄ viris et eoz virtutes experirent cunq; t̄pe
 procedēte crescerēt et ec̄cias et sacerdotes pariter ceterosq; m̄stros h̄re
 ceperunt. Hoc aūt factū non mediocriter contristabat magos q̄
 religionem persarum veluti quedaz sacerdotalis tribus p̄ successioez